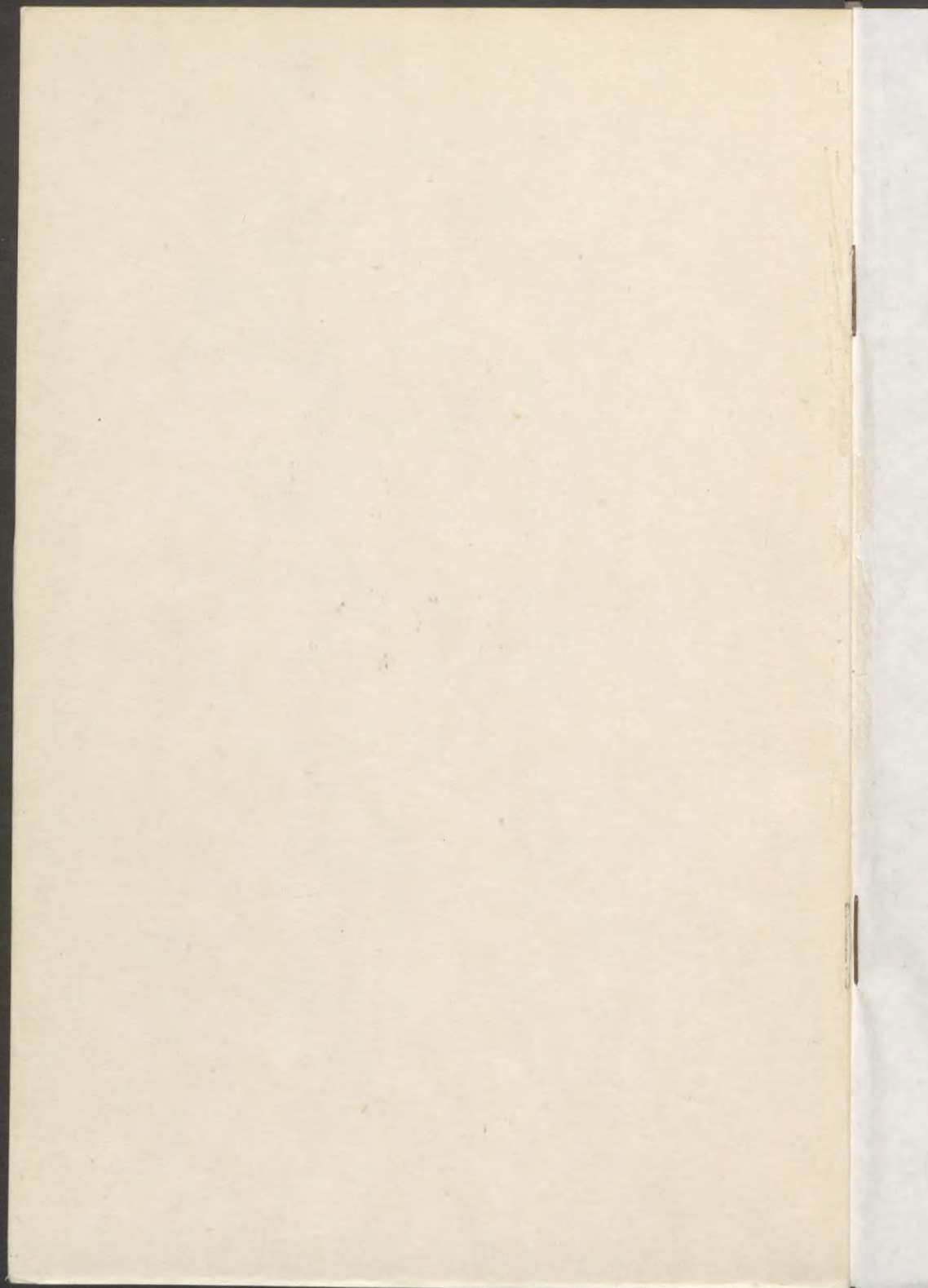

MB
139.452

SZABA- DULÁSI MUTAT- VÁNY

Csontos János versei
1991

Csontos János: Szabadulási mutató

S z

C S O N T O S   J Á N O S

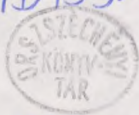
Szabadulási mutatóvány

— versek —

Árgus könyvek

MB139.452

960

1991

Tavaszi ének

Vetésben járok. A szelek
lelkemet léggömbként sodorják.
Megszégyenül a képzelet:
bilincsbe ver e nagy szabadság!

Dajkaszólitó

Lédér dajkám,
merre csámborogsz,
miféle fess, kackiás bajszú,
szőrösmellű és szélesvállú
férfiú után?
Nem látod, milyen nyugtalan,
tejre és dajkamesékre szomjas
a tízezer napos újszülött?

A szószólókhoz

*Ki a száját szólásra nyitja,
tudni kell annak, mi a nyitja
lelkiünknek; s hogy e vaslakat
mint nyílik néktek meg: szavak.*

*Aki itt mégis szólni merne,
szívének kútját mind kimerje,
s élénk zúdítvá ha kiáll —
őt sem gyötri majd az aszály.*

*Aki a szavaknak tudója,
hódolatát némán lerója
hallgatag, bölcs népe előtt,
amely szótlan is érti őt.*

*Aki a szónak lelket ad —
becsüljétek azt, férfiak.
S akinek szívéből kinőtt —
nagyon szeressétek, ti nők!*

Álarc nélkül

Illyés Gyula „Álarc” című versére

*Fedezék s takarás nélkül szótalan
Álarc híján köztünk a semmi leng
Gomolygok a fényben hontalan
S elhallgatom a benső végtelent
Bennem a jajnak néma bokra van
Halálom immár semmit nem jelent*

Vízkereszt

Midőn kopott emberséged megmerül az ismeretlen földön eredt s ismeretlen földre tartó kék erekben, arra gondolsz, vajon habja bepiszkolna-e, vagy inkább megtisztulnál, ha a vizét gyanakodás nélkül innád;

midőn megoated a lábad egy száraz és biztos ponton, szétnézel és tekinteted elakad a horizonton, mérlegelsz, hogy érdemes-e vágyakoznod arra messze, vagy lehet, hogy ha ott volnál, szemed folyton erre lesne;

midőn szívedet kiöntöd, mivel megértésre vágynál, pörge nyelvel madaraknak prédikálsz s a lelked ágál, eltűnődsz, hogy nem válik-e belőled a szelek mása, s elmerülsz egy véghetetlen, kokok szélcsend-hallgatásba;

midőn sorra eléd térdel minden trónjavesztett isten, s az sincsen már, akihez fohászkodhatnál, hogy segítsen, felcsikordul legbelőled: most aztán már tényleg véged — mégis suvickolni kezd ded ütött-kopott emberséged.

Azon a napon

Igen. Azon a reggelen
vége lesz minden földi fagynak,
s világra hoz egy tiszta fattyat
a meggyalázott értelem.

Mosolyog majd a délelőtt.
Udvarán minden meszelt háznak
copfos tündérek iskoláznak,
kis talpuk alatt reng a föld.

Azt a delet nem nagyharang:
sok kis kolomp kongatja majd el,
s szövetségben az emberekkel
hallgat, ha kell, az égi hang.

Dombon piheg a délután.
Az első infarktus után már
örökösének gyűjt a kalmár,
s titkon vágyik a völgybe tán.

Az az este is eljövend,
Mindenik vacsoránk utolsó,
egyszer kiürül majd a korsó,
és helyreáll az ősi rend.

Igen. Azon az éjszakán
fogan új törvénytelen élet,
és forradalmunkat: a létet
hordozza majd egy büszke lány!

Az ifjúság szonettje

*Kedvére tombolt bennünk a tavasz,
nem adott semmi halvány vészjelet.
Félszeg vigyorunkon csüggöttek ravasz,
negédes donnák: talmi ékszerek.*

*Nem fenekedett reánk az idő
nem forgatott meg pörge fergeteg.
Hagymázás éjeken lélekórjító
lázálmainktól nem vert ki a hideg.*

*Ez volt az első szemnyitogató,
csókokkal terhes álszent kikelet.
Csattogó szívünkben zajlott a folyó,
de nem tudhattuk: mivégre, kinek.*

*Arcunkon hirdette pattanás-virág,
hogy ez a levedző, suttyó ifjúság.*

Ballada tűnt idők szép álmairól

*Mondjátok, hol van, hova lett
parázsló szemünk tiszta fénye;
merre a nyurga képzelet
szívünkéből sarjaadt dús növénye;
hol van a kedves tünde lénye,
a bennünk is ott lakozó;
hová tűnt lelkünk szép reménye;
hol van már a tavalyi hó?*

*Hol van a csend, a lüktető;
hol van a cél, mely vívni sarkallt;
hol van a békés harcmező,
(virágok helyén szürke aszfalt,
csend helyett érces, durva kardalt
parancsszóra visszhangzó);
s szép hitünk, a részekre szabdalt;
hol van már a tavalyi hó?*

*Hová tűnt, merre szökhett
ablakunkból a jázminillat;
hol vagytok, zsákos emberek;
hol van az égről annyi csillag;
hol van a nyitja titkainknak;
hol a gyerekkor, sok hahó;
hová szívárgott annyi szép nap;
hol van már a tavalyi hó?*

Ajánlás

*Herceg, hosszú a téli este,
sötétben kétkedő a szó;
szemünk az udvart mégse lesse:
itt van már az idei hó?*

Mese

*Igen, az volt, asztronauta.
Sok különös bolygót bejárt
kutató a boldogság után.*

Igen, kisfiam, barátja volt a róka.

*Nem, kisfiam, a kiskirályok
nem úrhajókon parancsolnak.*

Altató apámnak

*Fújt a gyár, véget ér a műszak,
hazahozta csuklós batár,
vaspor után most végre fűszag
csiklándja orrát: zöld határ.*

*Bekapta könnyű kis ebédjét,
aztán a lap, a heverő,
s kapálni indul — nincs még fél négy —
a hengerész szántóvető.*

*Megtérve ólom minden tagja,
s alighogy tévézni ledúlt,
még a film előtt elaltatja
a szünetzenés Liszt-prelúd.*

Leányvásár

Fiam, ezt nézd: kérges a keze,
nem szökik el a munka elől.
Feleségnek sose szépet vegyél,
bírja fejestől esti etetésig,
s éjjel úgyis egyforma mindegyik.

Hagyd azt a zörgőcsontú némbert,
nem mindenek a szép szemek.
Hogyha hóka a fehérszemély,
hogy szül urának méltó örökös?
Jöszte, ne végy pár év örömért
özvegyi fájdalmat, gyásznak nyűgeit.

Ez ám a portéka, nézd a fogait!
Szétmorzsolna velük egy malomkövet.

No, gyere fiam, ne cövekelj le
efféle kacér kis bögyös előtt.
Sántát, púposat, félvakot keress,
az rajogva szeret téged mindhalálilig,
szemérme bízvást makulátlan,
szó nélkül túri majd az ütleget,
nem koslat utána szépszavú legény,
s ha valóban asszonyi ölelésre vágysz,
akad mellette vászoncseléd.

***

És most itt ülök egy icce bor előtt,
s várom, hogy kivel háljak ezután.
Apám inni küldött, míg ő választ,
jobban érti nálam a világ dolgait.

Csak azt nem értem, miért volt mégis
az én anyám — gyönyörű?

Szívünkben forradalmi dárda
Sebünk elköti szó-kokárda:

Z Á S Z L Ó M E N T E R Ó Z S A
E P E R B Í B O R C I N Ó B E R
V É R T Ű Z L Á N G M Á G L Y A
H Ó H Ó
H Ó H Ó
H Ó H Ó
M E Z Ó F Ű P Á Z S I T G Y E P
R Ű G Y L E V É L K I K E L E T
M Á R C I U S ! M Á R C I U S !

Átvérzódik a szó-kokárda.
Csend. Szívéinkben rozsdáll a dárda.

Szabadulási mutatóvány

A tétlen
sose vétlen.
S a gúzsbakötöt,
ha jött
a köd,
legelőbb
kötélét
tépte és nyiszálta,
hogy senki se látta
végre,
s az égre
eregette könyörgéseit,
amíg
ki nem szabadult,
s amint lehullt
a gúzs,
s a meggyötört hús
levegőt kapott,
csak akkor káromkodott.

Kérvény

a céda nap
s az ég alatt
vízhatlan bárkák ringanak

a föld felett
a könny belep
ki törli meg e zöld szemet

a föld alatt
s az ég felett
bukott angyalok s mestered

hitünk ollé
egy szebb koré
ugye felengedsz jó Noé

Vasúti költemény

A vonatablakból ismerszik meg
a kertek alatti Magyarország.
Betéve tudjuk a menetrendet,
mégis megesik, hogy késik a gyors,
s pár perccel később üdvözljük egymást
ismerős baromfiudvarokkal.

S van úgy, hogy a késés indokolt.
Befűtta az utat a hó,
valahol kisiklott egy sínautó,
vagy épp valakinek halni támadt kedve.

Nagy koponyáink szétkenődtek
a síneken. Hol rácseppent vérük,
ott a vas is jobban korrodál.
Kétszárnyra nyíló gyermekszemek
isszák be a hollywoodi látványt,
s jobb esetben
letakarják Magyarország vasúti térképével.

Ám a forgalom nem áll meg:
vasutas lódítja útjára a mozdonyt,
belerobogunk az éjszakába.

S azt álmodjuk: egy gazdátlan kéz
letakarta Magyarországot
a Költő képével.

Harminckettő

*Harminckét év bizonygatás,
hogy mégse kucsmás pista vagy:
s az elillant identitás
perében lettél áldozat.*

*Harminckét nyomú harapás,
mely a lelkeken hagy nyomot:
Mamát idéző hallgatás
ravatalán vagy tetszhalott.*

*Harminckét mélylélektudor
pamlagán voltál kóreset:
bízván, hogy aztán alhatol,
elmondtad sorra, mint esett.*

*Harminckét fehérblúzu lány
hazudott szerelmet, szívet:
s falták a rendelés után
a sugalmazott verseket.*

*Harminckét álszent nekrológ,
halállal fogant jóbarát:
cincálják széjjel korcs kopók
egy bolond gyöngyét s ótvárát.*

Stressz

Egyedül élek, mint az állat,
ami kivergődött csapdából, hurokból,
s drótháló sebezte lábain
magával cipeli a lépet.

Reményeim is kiszáradt tócsák
fejlődésben visszamaradt,
hiába konzervált ebihalai.

Te segíts rajtam: gyanakszom
mindenki másra.
Rád is talán, hiszen ki tudja,
kiben rejtezik vadászösztön,
s recesszív tulajdonságai mikor
buknak elő az ebihalászoknak.

Dúdoló — messziről

Első álmodat vigyázom
gubbasztok egy vékony ágon
ablakod előtt

Első álmomat vigyázom
védelmezem minden áron
a kimúlt időt

Első szerelmem vigyázom
mellette a régi ágyon
másik hím szuszog

Első életem vigyázom
három éve ázom-fázom
s néked áldozok

ő

*a fülembe duruzsol
hangja által kuruzsol*

*pillantása illó villám
megpörköli nyíló pillám*

*érintése magasfeszült
szórón-bórön át szívenit*

*engedelmes öle barlang
visszhang vagyok benne*

visszhang

Elmaradt randevű

Ülni egy cukrászdában, ahol
Kétfelől nyílnak az ajtók,
Szíved agárként egyre csahol,
Csendre sem intik a hajtók.

Nézni a népet a függönyön át,
Mint sunyi, gombszemű képek,
Tejszínváros, kólavilág,
Szép nők benne a krémek.

Inni a trópusok tűz-italát,
Szűz-keserűn, s mert égeti szád,
Számot vetni sziveddel.

Várni reá, ki ha rádmosolyog,
Kockacukormód édes a gond,
S tudni, hogy máma se jött el.

Amelyben szerelembe esését igen keserüli

szerелеmből sarjadt
orgonafa ága
orgonafa ága
bodító virága

azhol szépítkezík
azhol fésűlködík
erdei víz partján
tónak tükörében

tónak tükörében
megláttam a hajnalt
megláttam a hajlant
szépleány képében

jaj be nagyon kár volt
jaj be igen kár volt
fájdalmat gyötrelmet
vennem milyen kár volt

elfuthattam volna
inalhattam volna
nyúliramodással
szarvasszökelléssel

jaj de nem futottam
jaj de nem szaladtam
örökös rabságba
fejem behajtottam

most ímé itt vagyok
keseredett vagyok
álmoktól görnyedő
álmokból kifosztott

szerелеmből sarjadt
ecetfa virága
szomorodott szívem
nehéz dobbanása

Megkötöm lovamat

Megkötöm lovamat
legelni pányvára
felkötöm magamat
szomorúfűzfára
lovam el ki oldja
az eróm már elhagy
senyved szegény pára
amíg leoldoznak
az idő megoldja
mindent kibogozgat
engem is holnapra
talán feloldoznak

Cserépbe ültetem

Cserépbe ültetem utolsó szavad.
Talán megszán, és gyökeret ereszt;
legalább ekként csinálnék fiat
neked, ha fenn a dombon annyi nap
s éjszaka voltál megfoganni rest:
mert ki nem virágozik soha a kereszt.

Odüsszeusz éneke

*Rebegtem bámész istenekhez
hideglelősen halk imát,
amidőn háborgott a tenger,
s üzent értem az alvilág.*

*Öleltem könnyüvérű nimfát,
derékaljunk volt lágy fövény,
reggelre társaim rőfögtek,
s én pitiztem szerelmesen.*

*Se nő, se isten nem segített:
bolyongásom immár örök.
Valahol vár talán egy asszony,
ám én többé ki nem kötök.*

Jegyzet

az elfelejtett szeretőknek arca
már nem serkent — hiába! — való harcra
mert kialszik az égető zsarátnok
és új tüzet sehol se nem találok
bár van parázs mi még meg-megmelenget
de nem lesz ki emberré felenged
s bár itt vagyok e kikeleti télben
nem trécslek csak második személyben
hisz kívül van ki magáról ítélhet
nos én vagyok ki életemet éled

A vágyak idővel

*A vágyak idővel csillapodnak,
a remény napja lehanyatlik,
reggelre nem kell már vasalt ing:
az sincsen, aki megtapodhat.*

*Szeretóm rossz ösvényre tévedt,
kurjongnak rá szőrös legények,
meghatott szemmel nézem őket:
az életösztön, ím, feléledt...*

*Mosolyogni már magamon sem
enged a konok férfiszellem,
pedig hol van itt bármi jellem
s törvény? Megtartsam? Tűzbe vessem?*

*A vágyak idővel csillapodnak,
kicserélődnek mind a sejtek,
s a jövőt, amit nem is sejtek,
közhellyé gyúrja majd a holnap.*

Virágének

Virág voltam titkos televényen.
Kertész jött — gyökerem szakadt.
Magtalan fonnyadtam árokszálen.
Párálltam édes szagokat.
Szénának hittek — belémfeküdtek.
Tüskét növeltem, vérovevót.
Visszaadtam az életet a földnek.
S gyökerem duzzadt — újra nőtt.

Télutó

(négy miniatúr)

(Reggel)

Meglappadt a hó. Operett-télben
operett-vég. Kiskamasz tavasz.
Kiütköző fúcsomók. Az éden
filmje bennem épp egy bakarasz.

(Délután)

Egyensúlyozik bennem az élet.
Kifent kések élén landolok.
Kézrefognak árnyéktalan fények.
Csendbe bugyolálva ballagok.

(Estefelé)

Kéményváros. A megannyi bátyját
felszalagozzák vad füst-fiúk.
Szél szekerez: lehelete átjárt,
mint egy szondát. Utastalan út.

(Éjszaka)

A megolvadt ostor nyelek immár
újra feldermedve állanak.
Tetszhalál. Jól fűtött partjaimnál
készenlétben áll a kandi Nap.

Kórisme

Trópusi e szerelem:
dzsungelpára szívémen.
Mindhalálíg inhalál.
Boldogságos kínhalál.

Vihar

Ég homlokán kondor felleg,
gyöngykönnyei szemetelnek.

S amíg egyre szaporázza,
jegyenyelándzsáit rázza

felé a táj: zizzen rája
bakfis vihar villámzárja.

S eső után égi vártán
békét színlel a szivárvány.

Vihar után

*Vihar volt. Egy faóriás
rázuhant épp a villanydrótra.
Szivárványló megtisztulás,
majd neontalan alkonyóra.*

*Megszállt bennünket a sötét.
Babonák kúsztak szerte-széjjel,
s megrázta csillagüstökét
a bíborsálas májuséjjel.*

Nyelvtan

*Beletörődve a tárgyas ragozásba
belefáradva a birtokos esetbe,
bepréselve
helyesírási tanácsadók lapjai közé*

*Ha egy délelőtt elkészül a Mű
s bizonytalan vagy egy elipszilonban
szemüveggel fehér köpenyben
jön-e valaki láttamozni*

Kláris

*szépségedhez nem kell kláris
tisztaságodhoz se szappan
patyolat megalkuvás is
rejtőzhet a szappanhabban*

Ibolyaszedők

*Itt körben minden a tavaszt dalolja,
menüett járja, és könnyű polka;
lány jön, a karján fonott kosárral,
szoknyája alja beverve sárral.*

Harc a polippal

Körülfon minket az idő-polip.
Rángásainkban
ott van az első rugdalózás,
tipegések és ugróiskolák,
keringő-sasszék, limbőörület,
az első lépés a Holdon.
Fülüünkön bezúdul a víz,
szánkat eltömi az iszap.
Csupán a szemünkben
őrizzük meg a múltunk:
sárvirágos patakpartokat,
vakondtúrásos réteket.
Szívodugattyúink ütemére
ringatjuk el a voltakat,
könnyű álmra halottainkat.
Bőrüünkön a szívókorongok
vákuumja részüinkké lényegül,
s csak agyunk kisülései
sokkolnak újra s megint újra
életfogytig életre minket,
s emlékeztetnek ezerötszáz
volttal a halandó polipokra.

Agónia

*Nagyokat nyög. A jajgatása
falat repeszt. Nyikorog a hencser.
Pár perce van. A szobájában
hortyog, fújtat a részeg felcser.*

Tolófájás

*Csendes az ispotály. A klórszag
átítat mindent. Hencserén
hangtalan vajúdik egy Korszak.
Velünk hál lábtól a remény.*

Nullaváltozat

*véletlen' kicsúszott mária kezéből
gerince roppant s felkiáltott
BEVÉGEZTETETT*

Júlia

*Az erőszaktól, mint rút varangytól,
úgy irtózik. A lelke szép.
S hogy az alakja jó maradjon,
megölte három gyermekét.*

Pest

*Bokros a füst, ritkás az ózon,
Sűrög a szorgos pesti nép.*

*Nem tűnődik Alízon, Ózon:
Mesétlen fúzi életét.*

*S hogy a lendület még kitartson,
Mindegyre mesét képzeleg.*

*Így törnek rá az ózonpajzson
At a füstgomoly-reggelek.*

A magyarokhoz

Jelszavakat hadoválva
pózolva és mórrikálva
és vedelve és zabálva
kétpofára mint a hörcsög
ki nem hízhatjuk a görcsöt

Csodaszarvas aranylába —
legendákat lamentálva
böfögve a teli tálba
mi vagyunk az Öcsik Örsök
a mi törzsünk ősi törzsök

Kiéhezve szóra gólra
dalra idegnyugtatóra
pénzre győztes háborúra
magyar ugar lám kiszorcsog
tízmillió nemes korcsot

Szebb a gólya mint a páva
kicsíphetné valahára
s elvihetné Afrikába
agyunkból a rút göcsörtöt
hová bevacskolt az ördög

Memoriálé

Előhang

Hömpöly áradatot álmodik az aszó,
dermedt lávakorpát hullat a hegyek sörénye,
s a horhos gleccser-korára visszaréved,
mint istenre az ember, mint dologra a szó,
mint felhólyagzott kéz az elvámolt búzára,
s miképp az elsővéres vászonlepedőn üt át
a lenföldek édeskés szomorúsága:
merülök derékig a Régvolt iszapjába,
s itatódom át apokrif memoriálével.

Utóhang

Úgy itatódom át apokrif memoriálével,
hogy derékig merülök a Régvolt iszapjába,
s a lenföldek édeskés szomorúsága
átüt rajtam, mint elsővéres vászonlepedőn,
s mint felhólyagzott kéz az elvámolt búzára,
mint dologra a szó, mint istenre az ember,
gleccser-korára a horhos visszaréved,
a hegyek sörénye lávakorpát hullat,
s az aszó — hömpöly áradatot álmodik.

Gyepűn által

Rég nem üzen Fenyőország,
tengerszem, se sziklacsúcs.
Egyszer még az ekhó is kifárad.
Ha erdeit nem járják,
s mégcsak nem is fényképezik,
miből tudhatnák az erdőn túl,
hogyan tudnak róluk az erdőn innen?
Fenyőország már nem üzenget.
De tobozt teremni nem felejt.

1985

Ábel az embertelenségben

Mord idők járnak ugyanvalóst
forrásra hasztalan mien az ünő
vizeinkre és szíveinkre
más rianású jég feszül

A minap kondor Bolha kutyám is
utolsót vakkantott a vackán
miután már a somfordálást
s a szűkölést is abbahagyta

Ebben a fűtlen-hűtlen világban
az ebhúség is odavan
itt rekedünk egy szekérderék
hullafa nélkül bár a hó
szakadatlanul hulla hulla

Fagyos földben a gyökerek
vaddisznóktól és asszonyainktól
megtalálatlan áttelelnek

S helyettünk is erőre kapnak
virágparádés kikeletkor
ha elébb a vadászó bankurak
hazafiúi buzdulásból
rájuk nem oltják Isten napját

Ég a rengeteg — földre száll a füst
s azoknak kik a tűzhöz közel
fűtöznek nyárson ökör pirul

Mi itt hidegszünk a sekrestyében
ahonnét az oltár se látszik
szájpadrólunkra fagy az ostya
a pap a gyehennáról lamentál
s tőlünk tisztes távolban toporog
a gémberegett Keleteurópa - - -

Epizódok

(zöldhatár)

hunyorzó zseblámpák / morgós kedvű kutyák / csattogó
bakancsszegek * odaátról hívogatón vibrál a távoli
neonfény / PATYOLAT * a gyerek nyúglódné / rászólnak /
szeppenten hallgat * mögöttünk a fenyegető sötétség *
cuppog a sár / zöld a határ * a dédnagyapa otthon
maradt / nem akart hazajönni * közletről kondul a
menhelyharang * átértünk / lelünk hattyú / patyolat

(mozgóár)

itt / a haladás élvonalában * itt / a mozgó szököár
taraján * itt / a füstös kocsmazugban * a fontolva
maradó pillantások össztiúzében * itt

(zöldár)

hunyorzó zseblámpák a haladás élvonalában * vibráló
neonfény a mozgóár taraján * fenyegető sötétség a
füstös kocsmazugban * fontolva maradó dédnagyapa *
zöldár / zöldár

1989

Kis magyar poétika

1

Seregi a szónak felindultak vala,
Ország útfelére hullajtattak vala,
Isten szép napjában megferedek vala,
Búvat és örömet megteremtettek vala.

2

Délceg szép szavaknak,
Kéretlen tavasznak
Illegető tüköre,
Vitéz nyargalások
Fenséges és vásott
Évődő szent dicsköre,
Melly lesz e világnak,
Sarjadatlan ágnak
Bimbóbontó gyönyöre.

3

Szava szökken: csodaózbak,
pihelépte iramos,
Dala bárha tovaringat —
szanaszéjjel szakadoz.
Vele mén a csaliálom:
mesebéli kikelet;
Amig újra kitalálom,
a szakállam kipereg.

4

Szomjazik szívem a pásztorok dalára,
Pórok keservére, vándor jószavára.
Lassúbodik vérem, ha komótos nóta
Pönög cimbalmon falusi ivóba'.
Kármentő mögül a korcsmárosné pillog,
Hószín fülcimpáján rubintos a billog.
Öreg este, te vagy kupája e Nedvnek:
Petróleumja az énekmondó kedvnek!

5

átok a dal, ha mindenét
zálogba rakja a poét

(papír-
manír)

ha a január mögveszi
s ezt a mönisztér engedi

(s a kor-
szigor)

átok a vers, ha ihletét
hasztalan hinti szerteszét

(kopott
sorok)

ha vízbe fúl a hídverő
és az álmokra nincs vevő

(- —
- —)

Mint a guanó

1.

Egyszer majd megtorpanunk az utcasarkon,
csodalátón nézünk félcipőnk orrára,
nem takarnak a szürke, füstös házfalak —
magunkra döbbenünk.

Talán nyár lesz, talán őszelő,
pilinkézhet a hó is, mit se számít,
tűnődve fütyörészünk egy kopott dallamot,
állunk nyugodtan, hajadonfőtt,
s gallérunkra — mint a guanó — lerakódik
a Kor.

2.

A házban, ahol alszom, kukákkal van teli
a lépcsőház, a levélszekrény üres,
de amúgy se volna kulcsom hozzá —
megtúrva élek, állami páriaként.

A fürdőszobában nem ég a villany,
nem zár az ablak, kezemben marad
a kilincs, s olykor hajnalonta, ha
kialszik a fűtés, vacogva ébredek.
S mindeközben a torokköszörülés
magabízása a pulpitusokon,
rétori bravúrok, s lelkes, hosszan tartó
tapsok ereje. Favágók sehol.

3.

S egyszer talán...
és csodalátón...
nem takarnak, magunkra döbbenünk...
pilinkéz a hó...
fütyörészünk...
s kabátunk gallérján pelyhek...
guanó...

Relativitás

*Innen túlnan az odaáti,
s amott az itten odatúl;
bárkánk, a régvolt araráti
hánykódik velünk makacsul.*

*Megfeneklünk az odaáton,
árbócunk dőlve belehull
időnk vizébe, és a gáton
ött somolyog egy fura úr.*

Klapanciák

erre kószál az elmúlás
botlásainkon édeleg
kísért az el-elnémulás
eldobott elnyomott hitek
halál nászkürtjét hallani
jegyben jár véliünk már az ősz
kamasz forgószél hívó hí
kerge nimfákkal kergetőzz
légy hedonista légy botor
deret küld úgyis rád az éj
avítt kell kipróbált modor
megszokásnál nincs jobb veszély
erre kószál az elmúlás
susog a tengertúl-világ
szemed sarkába árkot és
tollad alá klapanciát

Karácsonyi ének

*Miként a véliünk játszott játék,
úgy lettél hús-vér jelző: kised.
Heverünk véled jászolában
az aládúcolt barlang-hitnek.*

*Mire születünk: áldozatra?
Fogantatásunk kín vagy ünnep?
S ha már e-világgal kacérkods:
érdemes értünk megszületned?*

Tájleírás

*Mint hulla világra ha hullik a hó, és nyílik az ajtó, s
csimpolyaszó sem hergeli télhon csönd-urait, s a távolban
farkas se vonít, hogy nyugtalanítón borzolná és észre se
vétlen (b)őszítené az úri szakállat szénakazallá s a barna
szemöldöt szókévé, úgy lapped e tornyos házban a lét, mint
cifra tegezben az ó bajonét, s míg harcra vezényel az agg
kapitány, egy légy csúszkál pödrött bajuszán...*

A változás verse

*A változás, ím, lassan körbeér. Úgy csosszanunk a mindig-egy
huzatban, hogy orcáinkból rég kiszökött a vér, s egy ó fohászt
motyorgunk öntudatlan, a kőpadlóba mélyednek a léptek, a vissza-
fojtott sóhaj messzelengő, s vad, ismeretlen tájain az évek
magába zár e végtelen kerengő, mert nincs választás más, mint
menni egyre, s bár csorba párkány, csonka, tört szegély kíséri
léptünk, eszmélünk a kegyre: a változás, ím, lassan körbeér.*

S mégis

*S mégis én vagyok minden szerep.
Útfélen vándorló garabonciás;
játszom a népnek: az elfogad s kivet.
Gázsim nincs. Hitem óperenciás.*

TARTALOM

Tavaszi ének	5
Dajkaszólitó	5
A szószólókhoz	6
Álrac nélkül	7
Vízkereszt	8
Azon a napon	9
Az ifjúság szonettje	10
Ballada tűnt idők szép álmairól	11
Mese	12
Altató apámnak	13
Leányvásár	14
Március	15
Szabadulási mutató	16
Kérvény	17
Vasúti költemény	18
Harminckettő	19
Stressz	20
Dúdoló — messziről	21
Ó	22
Elmaradt randevú	23
Amelyben szerelembe esését igen keserüli	24
Megkötöm lovamat	25
Cserépbe ültetem	25
Odiüsszeusz éneke	26
Jegyzet	27
A vágyak idővel	28

Virágének	29
Télutó (négy miniatúr)	30
Kórisme	31
Vihar	31
Vihar után	32
Nyelvtan	32
Kláris	33
Ibolyaszedők	33
Harc a polippal	34
Agónia	35
Tolófűjás	35
Nullaváltozat	36
Júlia	36
Pest	37
A magyarokhoz	38
Memoriálé	39
Gyepűn által	40
Ábel az embertelenségben	41
Epizódok	42
Kis magyar poétika	43
Mint a guanó	45
Relativitás	46
Klapanciák	47
Tájleírás	48
A változás verse	49
S mégis	49

A Fiatal Költők Fesztiválja Alapítvány
és a Pantaleon Kulturális Egyesület
kiadványa (2401 Dunaújváros Pf. 110.)
Szedés: Dunaferri Hetilap
Készült: a Dunaújvárosi Nyomda Kft-ben
(2400 Dunaújváros Gutenberg köz 2.)
10. VIM-kiadvány. HU ISSN 0865-6312
ISBN 963 7648 003
1991

ISSN 1215-7236

Árpád Rónyai

520975

Támogatók:

**Dunaújváros Önkormányzata
Dunapack Papír- és Csomagolóanyag Rt
Dunaújvárosi Nyomda Kft.**

Főszponzor:

az OTP RT Fejér Megyei Igazgatósága

Ára: 90,- Ft